

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część I. — Wydana i rozesłana dnia 1. stycznia 1895.

Treść: № 1. Ustawa o c. k. Żandarmeryi królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

1.

Ustawa z dnia 25. grudnia 1894, o c. k. Żandarmeryi królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Za zgodą obu lzb Rady państwa postanawiam co następuje.

§. 1.

C. k. Żandarmeryja jest korpusem strażniczym, po wojskowemu urządżonym, przeznaczonym do utrzymania publicznego porządku, spokoju i bezpieczeństwa.

W razie wojny mogą być wyjątkowo poruczone Żandarmeryi także szczególne zadania wojskowe niezawiłe od jej ogólnego przeznaczenia.

§. 2.

We względzie służby bezpieczeństwa publicznego, Żandarmeryja podlega c. k. Władzom administracyjnym, powiatowym i krajowym, co się zaś tyczy spraw wojskowych, ekonomicznych i administracyjnych tudzież instrukcji i kontroli służbowej, swoim przełożonym wojskowym, w obu zaś względach, ostatecznie Ministrowi Obrony krajowej, który, gdy chodzi o zarządzenie szczególnych środków bezpieczeństwa, znowić się ma z Ministrem spraw wewnętrznych.

Ministrowi Obrony krajowej przydany jest w przymiotnie funkeyonarynsza pomocniczego, odpo-

wiedzialnego Inspektor Żandarmeryi do utrzymywania służby wojskowej i karności w korpusie Żandarmeryi.

§. 3.

C. k. Władza administracyjna powiatowa jest Władzą służbową dla posterunków Żandarmeryi w jej powiecie będących i jako taka kierować ma służbą bezpieczeństwa sprawowaną przez Żandarmeryią i czuwać nad tą służbą.

Jeżeli w miastach własny statut gminy posiadających, Żandarmeryja miałaby działać obok miejskiej straży bezpieczeństwa, c. k. Władza administracyjna powiatowa w miejscu będąca lub dla okolicy ustanowiona, jako Władza służbową Żandarmeryi, wydawać ma odpowiednie rozporządzenia, po zniesieniu się z zwierzchnością odnośnej gminy.

§. 4.

Wojskowymi przełożonymi szeregowców Żandarmeryi są oficerowie Żandarmeryi. Oni kierować mają nauczaniem Żandarmów w rzeczach służby bezpieczeństwa publicznego, tudzież ich wykształceniem wojskowem, jakież czuwać nad ich karnością, ubraniem i uzbrojeniem.

§. 5.

W przedmiocie nadzoru nad poszczególnymi posterunkami, Władza służbową i przełożeni wojskowi mają znowić się z sobą i udzielać sobie najważniejsze spostrzeżenia, tyczące się sprawowania służby.

§. 6.

Względem innych c. k. Władz cywilnych i wojskowych, jakoteż urzędów gminnych, Żandarmerya nie zostaje w stosunku podległości.

§. 7.

Sądy i prokuratory rządowe mają prawo żądania bezpośrednio posługi Żandarmeryi. Drogą rozporządzenia postanowi się, jakim sposobem Władza służbową ma być uwiadamiana o wydanych przez te Władze wezwaniach do Żandarmeryi.

Inne Władze cywilne i wojskowe, jakoteż urzędy gminne, gdyby potrzebowaly pomocy żandarmów, udać się mają ze swoim żądaniem do Władzy służbowej Żandarmeryi a tylko wtedy, gdyby zwłoka groziła niebezpieczeństwem, Żandarmerya udzielić ma pomocy na bezpośrednie żądanie.

§. 8.

Spółdziały Żandarmeryi w sprawach policyjnej miejscowej urządzi Władza służbową odpowiednio do stosunków miejscowych; atoli tak, aby to nie czyniło uszczerbku przeznaczeniu Żandarmeryi do czuwania nad bezpieczeństwem publicznem

§. 9.

Żandarmerya wykonywać ma otrzymane zlecenia bezwarunkowo, nie wdając się w ich rozstrząsanie.

Jeżeli zwłoka nie grozi niebezpieczeństwem, Żandarmerya ma prawo żądać piśmennego polecenia, także w takich przypadkach, gdy takowe nie jest ustawami przepisane.

Za treść polecenia jest odpowiedzialna Władza toż polecenie wydająca. Żandarmerya jest odpowiedzialna tylko za zachowanie istniejących ustaw i rozporządzeń w swoich czynnościach służbowych.

§. 10.

Osoby, należące do związku żandarmeryi, podlegają ustawom karnym i przepisom porządkowo-karnym wojskowym w takiej rozciągłości, jak osoby należące do Obrony krajobrazowej czynne.

§. 11.

Żandarmowi służbie pełniącemu służbę ustutowe prawa straży cywilnej i wojskowej.

§. 12.

Żandarm w służbie będący może użyć broni z należytymi ostrożnościami:

1. w razie koniecznej obrony dla odwrócenia uczynkowego zamachu, wymierzonego przeciwko jego osobie lub zagrażającego życiu innych osób;

2. dla stłumienia oporu, którego celem jest udaremnenie jego czynności służbowej;

3. dla udaremnenia usiłowanej ucieczki niebezpiecznych zbrodniarzów, jeżeli do ich zatrzymania nie ma innego środka.

§. 13.

Żandarmerya ma prawo żądać od wszystkich wykonawców służby publicznej, w szczególności zaś od władz cywilnych, od innych korpusów strażniczych i ich członków, od zwierzchności gminnych i komend wojskowych, pomocy do spełnienia obowiązków służbowych.

§. 14.

We wszystkich przypadkach swego służbowego działania przeciwko osobom, używać ma żandarm zawsze formuły: w imieniu prawa (w języku krajowym), w przypadkach zaś takich każdy, a więc także podlegający jurysdykcji wojskowej, obowiązany jest uczynić zadość jego wezwaniu, co nie przeszkadza, aby później wniosł zażalenie.

§. 15.

Żandarmerya powinna być ze względem na jej przeznaczenie (§. 1) i stosunki podwładności (§. 2 aż do 5) w taki sposób uorganizowana, żeby w siedzibach Władz administracyjnych znajdowały się odpowiednie komendy.

Szczegóły organizacji przepisane będą drogą rozporządzenia.

§. 16

Poczet poszczególnych komend krajowych Żandarmeryi ustanawia Minister Obrony krajowej, poczet poszczególnych posterunków, naczelnik krajowy po zniesieniu się z krajowym dowódcą Żandarmeryi.

§. 17.

Gdy porządek publiczny i bezpieczeństwo publiczne są zagrożone w sposób zatrważający, każdy naczelnik krajowy, jakoteż każdy starosta powiatowy ma prawo ściągnąć do miejsca zagrożonego posterunki Żandarmeryi swego okręgu administracyjnego i w ogólności działalności Żandarmeryi zastosować do okoliczności miejscowych w granicach przepisów ustawowych.

Czasowe wzmacnianie żandarmeryi jednego z królestw lub krajów nadesaniem posiłków z innego kraju, zarządza Minister Obrony krajowej, po zniesieniu się z Ministrem spraw wewnętrznych.

§. 18.

Oficerowie i szeregowcy Żandarmeryi wcieleni do rozmaitych posterunków służbowych, mogą być zmienieni tylko z ważnych przyczyn służbowych.

§. 19.

Aby być przyjętym do Żandarmeryi, potrzeba:

- a) posiadać prawo obywatelstwa w jednym z królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych,
- b) być człowiekiem nieskazitelnym, z głową otwartą, obrotnym w obejściu,
- c) liczyć lat nie mniej niż 20 i nie więcej nad 40,
- d) być stanu wolnego lub wdowcem bezdzietnym,
- e) zdrowej, silnej budowy i wzrostu odpowiedniego,
- f) umieć języki tego kraju lub tej części kraju, w której żandarm ma służyć,
- g) umieć dostatecznie czytać, pisać i rachować. Nieletni, chcący wstąpić dobrowolnie, złożyć powinni pozwolenie ojca lub opieki.

Od warunków, pod c) i d) wzmiękowanych, uwalniać może Minister Obrony krajowej, lub upoważnić może do tego krajowego dowódcę Żandarmeryi.

§. 20.

Poczet szeregowców Żandarmeryi uzupełnia się:

1. przez wstępowanie zdatnych ochotników po skończeniu służby pod chorągwią w wojsku lub w Obroni krajowej;
2. przez przyjmowanie rezerwistów zasobowych wojska i Obrony krajowej;
3. przez przyjmowanie takich zdatnych osób, które w zupełności wywiązały się z obowiązku stawienia się a względnie służby w wojsku i Obroni krajowej;
4. w razie powołania pospolitego ruszenia przez wcielenie obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu w miarę potrzeby i na czas tejże, z zastrzeżeniem służącego krajom Tyrolowi i Vorarlbergowi ustawodawstwa co do obowiązku służenia w Pospolitem ruszeniu.

Szeregowcy wступujący do Żandarmeryi, z wyjątkiem wcielonych w myśl postanowień powyższego punktu 4, winni zobowiązywać się do służenia przez cztery lata.

§. 21.

Poczet oficerów uzupełnia się:

1. przez posuwanie się w samym korpusie Żandarmeryi;
2. przez przechodzenie zdatnych oficerów z pocztu czynnego wojska i Obrony krajowej;
3. przez przyjmowanie zdatnych oficerów będących w stanie spoczynku lub w stosunku pozostałości wojska i Obrony krajowej.

Oficerów Żandarmeryi mianuje Cesarz.

§. 22.

Stanowcze wcielenie do Żandarmeryi poprzedzić ma służba próbna jednoroczną, którą wlicza się w czas służby u Żandarmeryi, tudzież egzamin, który zdać należy przed komisją mieszaną, złożoną z urzędników administracyjnych i z oficerów Żandarmeryi.

Szczegółowe postanowienia co do tych egzaminów wydane będą drogą rozporządzenia.

§. 23.

Oficerowie i żandarmi, wступając do korpusu, wykonają mają przysięgę służbową żandamską.

§. 24.

Oficerowie Żandarmeryi zostają na równi z oficerami wojska; podobnież stopnie szeregowców Żandarmeryi są równe stopniom szeregowców wojska. Każdy żandarm rzeczywisty ma stopień kaprala.

§. 25.

Oficerowie występują z korpusu podług przepisów obowiązujących w c. i k. wojsku.

Szeregowców żandarmeryi oddala się z korpusu:

1. W ciągu służby na próbę z powodu udowodnionej niezdolności do służby w żandarmeryi;
2. po wysłużeniu swego czasu;
4. jeżeli staną się niezdolnymi do służby pod względem fizycznym;

4. z powodu popełnienia zbrodni lub takiego występu, do którego u podoficerów przywiązana jest degradacja;

5. jeżeli stosunki familiijne zasługują na takie uwzględnienie — za zezwoleniem Ministra Obrony krajowej;

6. gdyby w skutek zmian w organizacji Żandarmeryi wypadło zmniejszyć ilość szeregowców Żandarmeryi.

W przypadku 4 czas niedopełnionej powinności służbowej w Żandarmeryi odsłużyć należy w Obronie krajowej nie czynnej a mianowicie ci, którzy jeszcze podlegają powinności służenia w wojsku lub w Obronie krajowej, mają go tam odsłużyć po dopełnieniu tej powinności, inni zaś niezwłocznie, o ile według odnośnych postanowień ustawy o służbie wojskowej nie zachodzi ustawaowa okoliczność uwalniająca.

§. 26.

Czas, wysłużony w Żandarmeryi, wliczany będzie oficerom i szeregowcom w prawidłowy okres służby w wojsku (marynarce wojennej) i Obronie krajowej i osoby te, dopóki służą w Żandarmeryi, wolne są od wszelkich czynności służbowych w wojsku (marynarce wojennej) i Obronie krajowej.

Do służenia w Pospolitem ruszeniu Żandarmeryi może być pociągana stosownie do postanowień §. 2 (ustęp 5) ustawy z dnia 6. czerwca 1886, Dz. u. p. Nr. 90.

§. 27.

Poczet Żandarmeryi i płace łączne z osobnymi dodatkami, które osobom służącym w Żandarmeryi mają być przyznane, wykształcenie, umundurowanie i uzbrojenie, jakoteż sprawowanie służby, wszystko to urządzone będzie drogą 10zporządzeń, które wydane będą na zasadzie ustawy niniejszej.

§. 28.

Wydatki na zaopatrzenie dla c. k. Żandarmeryi ciężą na stanie cywilnym zaopatrzeń.

§. 29.

Oficerowie i zastępcy oficerów Żandarmeryi, jakoteż ich wdowy i sieroty, mają prawo do zaopatrzenia podług wymiarów przepisanych dla osób należących do wojska.

Oficerom i zastępcom oficerów Żandarmeryi liczone będą przy wymierzaniu emerytury także dodatki żandarskie w kwotach przypadających na czas wysłużony w Żandarmeryi.

§. 30.

Do zaopatrzenia szeregowców Żandarmeryi, którzy stali się niezdarnymi do służby, ich wdów i sierót stosują się te same przepisy, które stosowane są do sług cywilnych rządowych prawo do emerytury mających, jednakże każdy cały rok w Żandarmeryi wysłużony, liczy się przy wymierzaniu emerytury za 16 miesięczny okres służby a okres służby od roku do roku na podobieństwo przepisu §. 15 ustawy o zaopatrzeniach wojskowych.

Skuteczność postanowień niniejszych zaczyna się dla każdego żandarma zwyczajnie dopiero od tego dnia, w którym dopełni przyjętego zobowiązania się do służby czteroletniej w Żandarmeryi.

Szeregowcom i slugom biurowym wymierzana będzie emerytura podług żołdu (lub płacy miesięcznej) i dodatku służbowego.

§. 31.

Z rodzinami żandarmów zmarłych przed dopełnieniem przyjętego zobowiązania się do służby w Żandarmeryi postępować się będzie według istniejących przepisów o zaopatrzeniach cywilnych.

§. 32.

Gdy żandarm przy pełnieniu służby poniesie śmierć bez własnej winy, wdowie i sierotom należy się zaopatrzenie w takiej kwocie, jakaby przypadła, gdyby zmarły wysłużył 40. rok.

§. 33.

Rodzinom osób służących w korpusie Żandarmeryi, zmarłych w czynnej służbie lub w stanie spoczynku, należy się ćwierć pośmiertna w potrójnym wymiarze płacy miesięcznej, jaką zmarły w ostatnim czasie pobierał; natomiast pobieranie zaopatrzenia przez rodzinę do takowego uprawnione zaczynać się ma dopiero po upływie trzech miesięcy od śmierci głowy rodziny.

Postanowienia przepisu o należyciściach dla c. i k. wojska, tyczące się utrzymania dla rodzin osób c. i k. wojska, które dostały się do niewoli nieprzyjacielskiej na wojnie lub popadły w obłapanie, stosują się odpowiednio także do rodzin szeregowców Żandarmeryi.

§. 34.

Jeżeli żandarm bez własnej winy, w bezpośrednim następstwie szczególnej czynności służbowej, dozna uszkodzenia na ciele, przez które dowodniczo bezpośrednio i wyłącznie, natychmiast lub w przeiągu roku, stanie się trwale niezdarnym do służby w Żandarmeryi, doliczać się mu będzie przy wymierzaniu emerytury dziesięć lat służby.

W okolicznościach na szczególnie wzgłydy zasługujących, jeżeli żandarm stracił całkiem zdolność do zarobkowania i potrzebuje szczególnej pieczy i opieki, lub, jeżeli cierpienia, które uczyniło go invalidą, nabawił się przy czynności na szczególnie uznanie zasługującej, takiemu w przypadkach wyżej przewidzianych może być wyjątkowo przyznana emerytura w większym wymiarze a to aż do wysokości całkowitej płacy w czynnej służbie pobieranej a do wymierzenia emerytury policzalnej.

§. 35.

Przed upływem czteroletniego zobowiązania się do służby w Żandarmeryi nabywa żandarm prawa do trwałej emerytury wtedy, jeżeli zachodzą warunki §u 34go lub jeżeli żandarm w inny sposób bez własnej winy stał się całkiem niezdolnym do zarobkowania (w ogóle niezdolnym do pracowania na swoje utrzymanie).

§. 36.

Ci żandarmi, którzy nie dopełniwszy jeszcze czteroletniej powinności w Żandarmeryi, staną się nie z własnej winy niezdolnymi do służby w Żandarmeryi, lecz nie do wszelkiego w ogóle zarobku, otrzymają przy wystąpieniu, jeżeli według poprzedzających postanowień nie należy się im lepsze zapatrzenie, tylko odprawę, równającą się trzech miesięcznej płacy w czynnej służbie, która będzie wypłacona na rachunek dotacji Żandarmeryi

§. 37.

Postanowienia §§. 35 i 36 stosują się odpowiednio także do żandarmów próbnych, którzy byli już używani do służby praktycznej.

§. 38.

Pozwolenie do ożenienia się, co do pułkowników Żandarmeryi zastrzeżone jest postanowieniem

Cesarza, co do podpułkowników i niższych oficerów jakież szeregowców, zależy od decyzji Ministra Obrony krajowej, który dla szeregowców może wydelegować do tego komendy krajowe Żandarmeryi.

§. 39.

Postanowienia ustawy z dnia 19. kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60) o nadawaniu posad wyłużonym podoficerom, stosują się odpowiednio do szeregowców Żandarmeryi.

§. 40.

Pod względem kwaterunkowego stosują się do tych osób od Żandarmeryi, które pobierają płace miesięczną, te same postanowienia ustawowe o wynagrodzeniach, które tyczą się wojska.

Zresztą zatrzymują moc swoje dotychczasowe przepisy o kwaterowaniu Żandarmeryi, jednakże płacone dotycze za skarbu państwa odnośnym funduszom krajowym za kompetencyjne pomieszczenia szeregowców Żandarmeryi, jakież za inne dodatkowe świadczenia, wynagrodzenie po 2·5 centa od głowy za dzień i noc, podwyższa się na 4·7 centa; a mianowicie przypada z tej kwoty 3·5 centa za mieszkanie a 1·2 centa za łóżko, urządzenie i przepisane świadczenia na utrzymanie w dobrym stanie.

§. 41.

Ustawa niniejsza, która uchyla ustawę z dnia 26. lutego 1876 (Dz. u. p. Nr. 19), nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia. Mojemu Ministrowi Obrony krajowej poruczam wykonanie ustawy niniejszej w porozumieniu z Ministrami spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Wels, dnia 25. grudnia 1894.

Franciszek Józef r. w.

Windisch-Graetz r. w. Welsersheimb r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzić będzie nakładem c. k. Drukarni nadwornej i rządowej w Wiedniu, w jej Składzie dzielnicą I., Singerstrasse Nr. 26 także w roku 1895 w języku niemieckim, włoskim, czeskim, polskim, russkim, słoweńskim, kroackim i rumuńskim.

Cena prenumeracyjna egzemplarza Dziennika ustaw państwa w każdym z tych ośmiu języków, za cały rocznik 1895, który można odbierać osobiście lub będzie posyłany pocztą bezpłatnie, wynosi 3 zł.

Prenumeruje się w Składzie c. k. Drukarni nadwornej i rządowej w Wiedniu, dzielnicą I., Singerstrasse Nr. 26, gdzie można kupować także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Nabywający od razu całe dziesięciolecie lub kilka dziesięcioleci Dziennika ustaw państwa w języku niemieckim, płaci:

Za dziesięciolecie 1849 do 1858 włącznie . . . 25 zł.	Za dziesięciolecie 1869 do 1878 włącznie . . . 16 zł.
" 1859 " 1868 . . . 12 " 1879 " 1888 . . . 20 "	
Za cztery dziesięciolecia 1849 do 1888 włącznie . . . 60 zł.	

W innych językach:

Za dziesięciolecie 1870 do 1879 włącznie . . . 16 zł. | Za dziesięciolecie 1880 do 1889 włącznie . . . 20 zł.
Za dziesięciolecia 1870 do 1889 włącznie . . . 30 zł.

Pojedyncze roczniki wydania niemieckiego dostać można poczawszysto od roku 1895:

Rocznik 1849 za . . . 2 zł. 10 c.	Rocznik 1865 za . . . 2 zł. — c.	Rocznik 1881 za . . . 2 zł. 20 c.
" 1850 . . . 5 " 25 "	" 1866 . . . 2 " 20 "	" 1882 . . . 3 " — "
" 1851 . . . 1 " 30 "	" 1867 . . . 2 " — "	" 1883 . . . 2 " 50 "
" 1852 . . . 2 " 60 "	" 1868 . . . 2 " — "	" 1884 . . . 2 " 50 "
" 1853 . . . 3 " 15 "	" 1869 . . . 3 " — "	" 1885 . . . 1 " 80 "
" 1854 . . . 4 " 20 "	" 1870 . . . 1 " 40 "	" 1886 . . . 2 " 30 "
" 1855 . . . 2 " 35 "	" 1871 . . . 2 " — "	" 1887 . . . 2 " 50 "
" 1856 . . . 2 " 45 "	" 1872 . . . 3 " 20 "	" 1888 . . . 4 " 20 "
" 1857 . . . 2 " 85 "	" 1873 . . . 3 " 30 "	" 1889 . . . 5 " — "
" 1858 . . . 2 " 40 "	" 1874 . . . 2 " 30 "	" 1890 . . . 2 " 70 "
" 1859 . . . 2 " — "	" 1875 . . . 2 " — "	" 1891 . . . 3 " — "
" 1860 . . . 1 " 70 "	" 1876 . . . 1 " 50 "	" 1892 . . . 5 " — "
" 1861 . . . 1 " 50 "	" 1877 . . . 1 " — "	" 1893 . . . 3 " — "
" 1862 . . . 1 " 40 "	" 1878 . . . 2 " 30 "	" 1894 . . . 5 " — "
" 1863 . . . 1 " 40 "	" 1879 . . . 2 " 30 "	
" 1864 . . . 1 " 40 "	" 1880 . . . 2 " 20 "	

Rocznik 1894 będzie można dostać dopiero wtedy, gdy wyjdą skorowidze do wydania w odpowiednim języku.

Roczniki wydań w innych siedmiu językach od 1870 aż do 1894 włącznie dostać można po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

NB. Posłyki Dziennika ustaw państwa, które zginęły lub doszły niezupełne, reklamować należy najpóźniej w przeciągu czterech tygodni wprost w c. k. Drukarni nadwornej i rządowej w Wiedniu, dzielnicą III, Rennweg Nr. 16.

Po upływie tego terminu pojedyncze części Dziennika ustaw państwa będzie można dostać tylko za opłatą należytosci handlowej ($\frac{1}{4}$ arkusza = 2 strony za 1 c.).

Ponieważ wszystkie roczniki 1849 aż do 1894 włącznie wydania niemieckiego i wszystkie roczniki wydani w innych siedmiu językach (1870 aż do 1894 włącznie) są całkowicie uzupełnione, przeto poczawszysto od roku 1895 będzie można nabyć w c. k. Drukarni nadwornej i rządowej nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część wszystkich tych roczników po cenie handlowej ($\frac{1}{4}$ arkusza = 2 strony za 1 c.) i tym sposobem uchylona została trudność uzupełniania zdefektowanych roczników Dziennika ustaw państwa a zarazem ułatwione zostało zestawianie podług materyj.